

Kpoverello

2010. 04. 25. II. évfolyam 1. szám

Szerelem

Kedves Testvérek!

A szerelem olyan bizonyos szempontból, mint egy banális mandulagyulladás. Bárki elkaphatja, jól kell kezelni, és nem szabad megijedni tőle. Fontos, hogy ne tévesszük össze egy végzetes kimenetelű pajzsmirigytmorral, de egy kis múló náthával sem.

Ugyanakkor a szerelem bizonyos szempontból teljesen más, mint a mandulagyulladás. Elmélyülhet, átalakulhat valami magasztossá. Egy út Istenhez.

P. Coelho szerint „A világ tehát akkor válik valódivá, amikor az ember megtanul szeretni – egész addig csak hisszük, hogy tudjuk, mi a szerelem, de nincs bátorságunk szembenézni igazi valójával. A szerelem vad erő. Ha meg akarjuk zabolázni, elpusztít. Ha börtönbe akarjuk zárni, a rabszolgájává tesz. Ha meg akarjuk érteni, cserbenhagy és összezavar. Ez az erő azért van a földön, hogy boldoggá tegyen, hogy közelebb vigyen minket Istenhez és felebarátainkhoz: ahogy ma szeretünk, az mégis sokkal több szenvedést jelent, mint nyugalmat.”¹

A szerelem olyan, mint a csokoládé: többféle. Ahogy van keserű csoki, mogyorós, krémes, úgy a szerelem is lehet igazi, lehet önző, lehet hamis, lehet mély, lehet égi, lehet furcsa, lehet zavaros, destruktív és konstruktív.

A szerelem minden vetületéről képtelenség beszélni, mi most megpróbálunk a rejtettebb, árnyékosabb oldalaival előhuzakodni. Itt van például a misztikusok Isten iránti „szerelme”. Azt hiszem, sokan vagyunk, akik nem tudjuk ezt hova tenni. Vagy mit kezdetünk a reménytelen, értelmetlen szerelmmel, a szerelem hiányával, a társtalanság és magány érzésével? Minderről sok jó gondolatot olvashattok, ha tovább lapoztok.

*Szeretettel,
a szerk.*

Coffice Diary

April

While dealing with the intolerable weather of “April is the cruelest month of the year” one can realize the even crueler effects of the above mentioned month. Whether it’s a merely cruel weather or this month is also cruel by its nature one cannot determine. The bewitching breeze which carries the scent of “the darling buds” triggers an interesting thought in many singletons’ minds. Due to this thought they blame the month for making them

¹ Paulo Coelho: *A Zahir*: Atheneum, Budapest, 2000.

realize that being what they are (that is singletons) deprives them of the mixed experience's joy.

April may or may not be cruel, Prufrock stands as proof for it, or it does not. The conclusion is that the quoted artist probably did not babble as innocuously as this article.

Gál Dalma

Az Énekek éneke és a szerelem

A könyv műfaja, értelmezése

„Ebben a jegyesi énekben mindenütt a szeretet fejeződik ki. Ha az ember meg akarja érteni, amit olvas, szeretnie kell. Egyébként hiába hallgatná, hiába olvasná a szerelmes költeményt, szeretet nélkül semmire se jutna. Az Isten iránt hideg szív semmit sem tudna megragadni ebből a lángszavú költeményből.”²

A földi szerelem képeivel érzékeltetné az *Énekek éneke* Isten végtelen szerelmét?

Az *Énekek éneke* értelmezése sok fejtörést okozott a történelem során. Tartalma, mondanivalója nagyon eltér a Szentírás többi könyvétől. A zsidó és keresztény hagyományban az allegorikus magyarázattal oldották meg a könyv mondanivalójának dilemmáját. A modern módszerek azonban azt mutatják ki, hogy a szöveg leghelyesebb értelmezése a szó szerinti értelmezés.

Az *Énekek éneke*, amit úgy is fordíthatnánk, hogy a „A legszebb (legnagyobb) ének”, a kutatók véleménye szerint a fogság után keletkezett. A könyv első sora Salamonnak tulajdonítja. Ezt azonban nem lehet szó szerint érteni. A nagy király a hagyomány szerint a bölcsesség és a líra patrónusa volt, s csak annak tulajdoníthatunk valamit, aki valamit tett is érte. André LaCocque azt feltételezi, hogy szerzője valójában nő, és erre vonatkozóan bizonyítékokat hoz fel: a költő annyira finom és érzékeny eszközökkel ábrázolta a lány érzelmeit, hogy nő is lehetett, a nő beszél a legtöbbit. Az asszony a szerelmi és harci dalok szerzője az ókori Keleten, nők is tartoznak a bölcsék közé, a Szentírás négy prófétaasszony nevét közli. Meglepő Sulamit nagy szabadsága, ő az, aki legtöbbször kezdeményez.³

Az *Énekeket* már korán kánonnak ismerték el mind a keresztények, mind a zsidók, és bekerült az öt *megillot* közé, amelyeket a zsidók legnagyobb vallási ünnepeiken szoktak felolvasni. Műfaját drámaként határozták meg, de a vélemények eltérnek:

1. lakodalmas és szerelmi dalok gyűjteménye, amelyeket egy szerkesztő úgy foglalt egységbe, hogy bizonyos témák ismétlődése (pl. a szerelmesek egymás utáni vágyakozása) drámai feszültséget adjon (arab és szír, egyiptomi szerelmi dalokhoz hasonló)

2. egy pásztorlányról szóló tudatosan fölépített dráma, akit Salamon elcsábított, és a háremébe vitt, aki azonban hű maradt első szerelméhez

3. a keleti termékenységistenségek esküvőjére készült énekek, amelyek később ünnepi olvasmányként belekerültek egy tavasszal tartott ősi kánaáni, illetve izraeli ünnep (kovásztalan kenyér) rítusába a természet ébredésének köszöntésére (kultikus-mitológiai magyarázat) – nem valószínű, hogy pogány énekek bekerülhettek volna a kánonba

4. egyetlen hatalmas allegória, amely a férfi és nő szerelmében Jahve Izrael iránti hűségét fejezi ki – a házasságszimbólika más könyvekben is megjelenik ebben az értelmezésben (Iz, Oz).

Sok zsidó és katolikus szerző szerint is csupán allegorikus, illetve parabolikus értelmű, szó szerint véve nem értelmezhető. Arra hivatkoznak, hogy az Egyház elítélte Mopszvesztiai Theodorosz szó szerinti értelmezését; csak így magyarázható, hogy bekerült a kánonba.⁴

A szó szerinti értelmezés

A szöveg naturalista értelmezése szerint tehát a könyv úgy kínálja magát olvasásra, mint erotikus költemény, amely férfi és nő szerelmét magasztalja. A könyvnek nincs felismerhető tagolása, ezért a dialógusok menete kínálkozik tartalmi felosztásként. Párbeszédet jelenít meg az alábbi szereplők közt: a férfi („*vőlegény*”), a nő („*menyasszony*”) és Jeruzsálem leányai. A férfi pásztor (1,7) és király (1,4.12) képében is megjelenik.

Az első részben a lány szerelmese csókja után vágyódik, akit királyként eszményít. Ő maga pedig napbarnítottságát a szőlőben végzett munkának tulajdonítja, és ő maga a szőlő.

Ezután következik a szerelmesek párbeszéde, a lány déli találkát kér kedvesétől, aki most pásztor. Kölcsonösen dicsérik egymás szépségét, majd a lány Jeruzsálem lányaihoz fordul, kéri, ne ébresszék fel a szerelmet, amíg az magától ki nem bontakozik.

A következő rész a szerelmes férfi tavaszi látogatását idézi fel. A férfi elbújva találja kedvesét, és hívogatja, mert látni, hallani akarja.

A harmadik fejezettel új szakasz veszi kezdetét, itt az elszakadás-keresés témája jelenik meg. A lány a városőröktől érdeklődik, de nem találja kedvesét.

A következő költemény teljesen elüt az eddigiektől: Salamon menyegzői felvonulása. Sion szüzei felhívást kapnak, hogy legyenek tanúi a király

² BARSÍ Balázs: *Szerelmes szellők suttogása*. Sümeg, 2004, 6.

³ RICOEUR, Paul – LACOCQUE, André: *Penser la Bible*. Paris, 1998, 381–383.

⁴ *Magyar Katolikus Lexikon*. <http://lexikon.katolikus.hu/>

menyegzőjének. Az egész műben ez az egyetlen utalás a házasságra. A leírás hirtelen félbeszakad, és ismét a szerelmesek párbeszéde következik. A vőlegény jegyese külső bájait dicséri (ez a műfaj az ún. *wasf*). A vőlegény elfogadja a meghívást a hegyre. Újra a menyasszony becézése következik (*húgom, mátkám*). A végén egy azonosítatlan szereplő felszólítja barátait, hogy ittasodjanak meg a szerelemtől.

Ezután párbeszéd veszi át a helyet a menyasszony és Jeruzsálem leányai között. A lányt szerelme kopogása ébreszti fel, elutasító válasza incselkedés, de mire kinyitja, a férfi elmegy. Ezután ismét a keresés következik. Az éjjeliőrök utcanőnek nézik, és megverik. Jeruzsálem leányai azt kérdezik, miről ismerik majd fel a vőlegényt, majd a férfi külsejének leírása következik.

Megjelenik az eddig távollevő vőlegény, és újra választottjának hódol.

A nézők és a lány párbeszéde következik. Nem lehet tudni, kik azok, akik „perdülj”-t követelnek Sulamittól, aki azonban nem akar mindenki látványossága lenni. Újabb *wasf* következik, amely a lábnál kezdődik, és a fejnél ér véget. A férfi szenvedélyes szavakkal fejezi ki vágyát a lány testi birtoklására. A lány találkára hívja jegyesét a mezőre. Nagyon szeretné, ha a férfi a bátyja lenne, így vonzalmát nyilvánosan is kifejezhetné.

Az előző jelenethez nem kötődő versben hazatérésről van szó, ismeretlen személyek a közelgő menyasszonyt ünneplik. Majd a lány beszél a szerelemről, a pecsét azt az igényt jelzi, hogy kedvesével mindig együtt akar maradni. A szerelem tüze „Jahve lángjához” hasonlít. Itt következik a szerelem legszebb leírása: „Tégy engem mint egy pecsétet a te szívedre, mint egy pecsétet a te karodra; mert erős a szeretet, mint a halál, kemény, mint a sír, a buzgó szerelem; lángjai tűznek lángjai, az Úrnak lángjai. Sok vizek el nem olthatnák e szeretetet: a folyóvizek sem boríthatnák azt el: ha az ember minden házabeli marháját adná is e szeretetért, mégis megvetnék azt.” (Én 8,6-7)

A menyasszony bátyjainak autokratikus magatartására már nem mint kicsi hűg mondja, hogy ő már érett nő, ezért nyert tetszést szerelme szemében. Salamon szőlőjére történik utalás, amelynek pénzbeli értéke van csupán, a lány azonban szabadon bocsátja rendelkezésre szőlőjét, azaz saját magát. A szerelem mértékéhez méltatlan bármilyen menyasszonyi ár.

A befejező részben a férfi jegyese szavaiért esedezik, aki őt a hegyekre, azaz magához hívja.⁵

André LaCocque szerint az *Énekek Éneke* felforgató tartalmú, de csalóka módon lírai és pásztori hangnemű költemény. A költő a szerelmesek ártatlannak látszó nyelvezetét használja, miközben a megszokott intézményeket támadja. Egy erotikus világegyetemet jelenít meg. Bár egy férfi

és egy nő szerelméről van szó, nem esik szó házasságról (csak a 3,6-ban, amely Salamon nászéneke). Az *Énekek* tehát az el sem ismert, nem is intézményesült szabad szerelmet jeleníti meg. Erre utal a 8,1-2 is: „Bár testvérem lennél, aki anyám keblén szopott! Akkor, ha az utcán rádtalálnék, megcsókolnálak, és senki sem vetne meg érte engem. Magammal vinnélek, elvezetnélek anyám házába, aki nevelt engem, itatnálak fűszeres borral, gránátalmáim mustjával.”

A nő ezúttal mint szerető dicsőítetik, éles ellentétben olyan textusokkal, mint Préd 7,28 vagy Péld 9,13. Az *Énekek* szembenáll a házastársi hűségnek vagy a nőnek mint feleségnek és anyának (Péld 31) polgári dicsőítésével. Sulamit minden bizonnyal szabad nő, de szabadsága abban áll, hogy hűséges marad ahhoz, akit szeret. Becsületes a házassági köteléktől és a társadalmi elvárásoktól függetlenül.

Az *Énekek* a társadalom egész szerkezetét bírálja. Ha figyelembe vesszük az Én 8,6-ot, benne lázadás érezhető a házasság mint szerződés ellen és a menyasszony megvásárlása ellen. Az ókori Keleten a házasságok azok érdekeinek figyelembevétel nélkül szerveződtek, akiket leginkább érintett. A szerelem csak a házasság megkötése után volt kívánatos.

A Ter 2–3 is férfi és nő viszonyát mutatja be. Azt a büntudatot, amelyet az első emberpár érez, amikor felfedezik mezítelenségüket, itt fölülmúlja a különbség bővölete. Az *Énekek éneke* az életöröm és a szerelem örömeinek magasztalása, amelyből hiányzik minden büntudat.

Az Én 8,12 Sulamit fiútestvérei ellen irányul, akik arról a kötelességükről beszélnek, hogy hűgukat védelmezzék házassága előtt. Az ókori Keleten fontos szerepük volt a lánytestvérek eljegyzésében és házasságában, szüzességének oltalmazásában. Ezzel szemben A 10. versben így válaszol a lány: „az én szőlőm (szüzességem) itt egészen az enyém.”

A költemény nem egy házassági szertartás leírása vagy kísérszövege, bár egyesek szerint a szerelmesek érzéki leírása a *wasf*okkal azonos, ami a Szíriában szokásos házassági szertartás hét napja alatt hangzott el. A termékenység sehol sem jelenik meg benne úgy, mint ami az emberpár egyesülését igazolja.

Szokás szerint a menyasszonyt a vőlegény családjához viszik a menyegző alatt. A vőlegény családját az „apa házában” nevezik. Az *Énekek*ben azonban a lány meghívja szerelmét az anyja házába (3,4 és 8,2).

Az én szándéka tehát nem egy „hagyományos házasság” ünneplése, hanem a féktelen szerelemé. Semmi, ami intézmény, nem fontos többé, a szerelem viszont megdicsőül.

Érdekes a lány neve is: Sulamit. Az 1Kir 1-ből ismerjük Abiságot, a Sunemitát. Ezt az igen szép lányt az öreg Dávid királyhoz viszik, hogy mellé

⁵ BROWN R. E., FITZMYER, J. A., MURPHY, R. E.: *Jeromos Bibliakommentár I.* Budapest, 2002, 711–716.

feküdjön az ágyba, és fölmelegítse őt. Újra találkozunk vele az 1Kir 2,22-ben, ahol egy udvari intrika során áruba bocsátják. A véleményét sehol sem kéri ki. Erre utalhat tehát Sulamit neve, ő az anti-Sunemita.⁶

A név Salamon nevéből vezethető le, a *salomból*, ami békességést jelent. De utalás is lehet Sulmanitura, egy babilóniai istennőre.⁷

Paul Ricoeur a „nász köteléke” kifejezést ajánlja, amely nem azonos a házassággal. Szerinte a szöveg nyitva marad az értelmezések sokfélesége számára, s ezek között az allegorikus értelmezéseknek is helyük volna.⁸

Az allegorikus értelmezés

Akiba rabbi tiltakozott az *Énekek éneke*nek lakodalmakon való éneklése ellen. Ő vezette be az allegorikus értelmezést. A Targum az *Énekek*ben az egyiptomi kivonulás történelmi allegóriáját látja. A könyvet később a Peszach ünnepéhez társították.⁹

A keresztények számára Origenész vetette meg az allegorikus értelmezés alapjait. Hét éneket különböztet meg az Ószövetségben, s ez hét lépcsőfokot jelent. Ezek közül az *Énekek éneke* képviseli a legmagasabb szintet, mert amint a teremtés hat napja a szombatban teljeseedik be, ugyanúgy az Isten és ember kapcsolata abban a szerelmes egyesülésben éri el csúcspontját, amelyet az *Énekek éneke* ünnepel.¹⁰

Az első keresztény egzegétáknál az ószövetségi vőlegény=Jahve, menyasszony=Izrael értelmezés helyébe a vőlegény=Krisztus, a menyasszony=Egyház lépett. Az egyházatyák átvették ezt. Nyugaton először Szent Ambrusnál jelenik meg a „menyasszony=hívó lélek, Krisztus jegyese”, illetve a „menyasszony=Mária, az Egyház előképe” értelem.

Szent Bernátnál a szerelem mint a szerető Isten és a szerető lélek, a mennyei vőlegény és a földi menyasszony közötti párbeszéd jelenik meg. Bemutatja a jegyesi szeretet felfele haladó mozgását, a láb megcsókolásától a kézcsókon át az ajkak érintkezéséig tartó folyamatot: „először a lábaihoz borulunk annak, aki megteremtett, és könnyekre fakadunk amiatt, amit tettünk. Azután annak kezét keressük, aki felemel minket, és megerősíti elerőtlenedett térdünket. Ha könnyörgéseink és könnyeink árával eljutunk ideig, akkor talán bátorságot gyűjthetünk ahhoz, hogy fejünket magához a dicsőség ajkához emeljük azért, hogy – félve és remegve mondom ki – ne csak szemléljük, de

⁶ RICOEUR Paul – LACOCQUE André: *Penser la Bible*, 405

⁷ RICOEUR Paul – LACOCQUE André: *Penser la Bible*, 414.

⁸ RICOEUR Paul – LACOCQUE André: *Penser la Bible*, 414.

⁹ *Magyar Katolikus Lexikon*. <http://lexikon.katolikus.hu/>

¹⁰ BARSZ Balázs: *Szerelmes szellők suttogása*, 5.

meg is csókoljuk. Az Úr Krisztus ugyanis lélek tekintetünk előtt, akivel ha szent csókkal egyesülünk, kegyelme révén egy lélek leszünk.”¹¹

Az *Énekek énekéhez* fűzött legkiérleltebb magyarázatot Keresztes Szent János fogalmazta meg a *Szellemi páros ének* című művében. A mű olvasása során nyomon követhetjük, hogyan gyullad föl az emberi lélekben az istenszeretet lángja, egészen a beteljesedésig, ahol a lélek Istennel egyesül.

Halász Piusz szerint az *Énekek éneke* az Isten iránti szeretet költeménye. Könyvében az *Énekek* első fejezetét magyarázza. A „csókoljon meg szája csókjával” nála a Teremtő csókja, amelyet teremtményének ad, amikor azt a semmiből létre szólítja. Ebben a csókban olyan közel jött Isten a lélekhez, hogy benne lakik, benne él, egy élet lesz vele. Isten viszont a lélek csókját kívánja.

„Mert szerelmed bornál is édesebb.” – Ez a forrás, amely felé a csók vonzza a lelket, hogy szomjúságát az Isten élő vizeiből csillapítsa.

„Keneteid illata kellemes.” – Ezek az illatok a lélek erényei: hit, bizalom, alázat, imádás, engedelmisség stb. Ezek az erények teszik illatossá és Isten számára kedvessé a lelket.

„Vonj engem magad után, siessünk keneteid illata után.” – A szeretet ez a vonzóerő, ez köti Istenhez a lelkeket. Ha Isten a lelket vonzza, nem egyedül jön, maga után vonja a lelkek százait. „Az egyesülés egyúttal küldetés is.”

„Vezess, ó király, a kamrádba.” – A vonzás eredménye és célja a borospince, ahol a lélek megrészegül az isteni szerelemtől. Belépés az Isten legbensőbb rejtékébe.

„Lesült vagyok ugyan, de szép.” – Teremtmény vagyok, tele gyarlósággal, tökéletlenséggel, de Ő mégis talál szépet bennem. Ez a szépség az Ő lényének visszatükröződése bennem. Isten bennem önmagát szereti. Szereti szabad odaadásomat, amellyel neki magamat átadom.

„Jelentsd meg nekem, lelkem szerelmese, hol legeltetsz, merre legelteted nyájadat, hogy ne kelljen kóborolnom társaid nyája körül.” – Ezzel kezdődik az út, amely a boldog egyesüléshez vezet. A lélekben felkerekedik a vágy, hogy megtalálja Istenét. Semmi sem boldogíthatja őt, csak az Isten.

„Olyan a kedvesem hozzám, mint a mirhatáska, keblemen pihen az éjjel.” – A mirha a keserűség és szenvedés jelképe, ennek ellenére mégis illatos. A hasonlat azt a kellemes és bizalmas együttlétet jelenti, amelyet a lélek élvez, amikor Kedvesének jelenlétét magában megőrzi.

Az Én 1,14-17 az a kölcsönös szerelmi vallomás, amelyet Isten és a Lélek egymásnak tesz a mennyben. A nyoszolya azt a szent egymásban pihenést jelenti, amely a mennyország igazi boldogsága, Istennek teljes birtoklását,

¹¹ RUH Kurt: *A nyugati misztika története I.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006, 288.

amikor Ő a léleknek mindene: étele, itala, barátja, jegyese, szerelmese, hitvese.¹²

Következtetés

A jelenlegi tudományos elképzelés szerint a könyv irodalmi célja az emberi szerelem és szexualitás bemutatása, amelyre úgy tekinthetünk, mint eredendő jóra, amely szimbóluma lehet az isteni szeretetnek is. A szerelem osztozik valamilyen módon az isteni szeretetben, olyan, mint „az Úrnak lángja”. Az *Énekek* tehát elének állítja a szerelmesek kölcsönös bizalmát és hűségét, kapcsolatuk érzékiségét, egymás iránti hódolatukat. A szerelem sajátos világát a természeti képek és metaforák jelenítik meg, akárcsak a szerelmesek külső tulajdonságait (a szerelmes nő liliom, szőlő, kanca, galamb, mirha, bor, tej; a férfi almafa, gazella, szarvasborjú stb.).¹³

Léonie

Egy középkori misztikus írás az imádságról

A tudósok szerint a XIV. században keletkezett az az angol nyelvű írás, amelynek szerzőjét nem ismerjük, címét pedig *A megnemismert felhője* vagy *A tudatlanság felhője* fordításban szokták emlegetni. Ez a könyvecske több évszázados bizonyítéka annak, hogy a ma *meditálás* néven emlegetett, és tévesen keleti hatásnak tulajdonított imaforma *kontempláció* néven ismert volt a nyugati kereszténység köreiből is, és az európai kultúra szerves része.

A mű kezdetén a keresztény élet négy fokozatáról olvashatunk – az Egyszerű, az Egyedi, a Kivételes és a Tökéletes –, amelyek sorban követik egymást aszerint, ahogy az emberben nő az Isten megismerése és a Vele való egyesülés iránti vágy. Ebben az előrehaladásban a világi dolgok elhagyása és a csend segít, de tudnunk kell, hogy ez egy fáradságos és hosszú út: „*Mert eleinte csak sötétben találod majd magad, mintegy a tudatlanság felhőjében, amelyben mit sem tudsz, csak azt érzed, hogy akaratom Isten pusztá akarása. Bármit tegyél is, ez a sötétség és ez a felhő megmarad most közötted és Isten között, mert az értelem fényében sohasem láthatod tisztán, de még a szeretet édességében is csak ködösen érezheted. Azért tökéld el magad, hogy erős leszel, és megmaradsz ebben a sötétben, szüntelen kiáltva szeretőd után, mert ha valaha látni és érezni fogod, az csak itt lehet, s ezért úgy van jól, hogy mindig e felhőben és sötétben legyél. Ha iparkodsz, hiszem, hogy Isten kegyelmével eléred ezt.*” A szerző szükségesnek látja ezt a felhőt, mert a

szemlélődésben főleg a gondolatok táplálása, inkább az Úr pusztá létének szemlélete és dicsérete az imádkozó ember feladata.

Az egyházi szemlélet szerint a szemlélődő és a tevékeny életforma kiegészítik és átjárják egymást, egyik sem lehet meg teljesen a másik nélkül: a tevékeny életben is jelen van bizonyos fokú szemlélődés, míg a szemlélődő élet sem lehet meg minden tevékenység nélkül. A szemlélődő ima folyamatos gyakorlása különféle erények elérésére teszi képessé az embert: alázatossá válik, és ez az alázatosság tökéletes lesz, mert Istentől származik. Az alázat pedig igazi önismeretet jelent: látni egyrészt saját esendő voltunkat, másrészt Isten túlaradó szeretetét. Egy másik erény az a képesség, hogy a szemlélődő ember egyformán tud imádkozni barátért és ellenségért, mert valóban egy test tagjaiként tekint rájuk. Ez a szeretet vágyakozás formájában Isten ajándéka, amely a szemlélődésre hajlandó lélekben alakul ki, aki hagyja magát Isten által formálni. Lényeges szerepet kap a vágyódás a kontemplációban: ez serkenti a keresztény embert a következetes imára, valamint arra, hogy teljesen átadja magát az isteni vezetésnek, hagyja magát munkálni. Ezt a vágyat az Úrtól kell kérni, Ő az, aki az emberi szívet betöltheti vele.

Az ima gyakorlati oldalát tekintve, a névtelen szerző azt tanácsolja, hogy ha szavak segítségével végezzük a szemlélődő imát, csak kevés szót használjunk, és azok mindig legyenek nagyon rövidek. Hiszen az emberi életben is megfigyelhető, hogy az igazán lényeges szavak rövidek, de gyorsan hatnak. Ugyancsak a gyakorlati megvalósításhoz tartozik a mértékre való felhívás: a szemlélődő ima gyakorlásában ne tartson semmilyen mértéket a keresztény, míg az egyéb dolgokban (étel, ital, alvás, öltözködés, elmélkedés, olvasás stb.) legyen mértékletes. Ez lényeges a testi-lelki egészség megőrzése és az említett, Isten utáni vágyakozás szempontjából. Az imádság alatt fontos a fizikai tétlenség, amit a szerző a ’sehol lenni és semmit tenni’ formában ír le: „*Arra ügyelj, hogy lelki munkád testben sehol se legyen; akkor leszel ott lelki munkád lényegével, ahol akarsz, amint tested is ott van, ahol testiekben vagy. Amikor testi képességeid nem találnak semmi tápot, és azt hiszik, nem teszel semmit, igen, akkor tedd ezt a semmit az Isten szerelmére! Munkálkodj akkor ebben a semmiben, akaratomban ébredő vágygal Isten iránt, akit senki ember meg nem ismerhet.*” A mű egészében érezhető, hogy a szerző nem csupán elméleti ismeretei alapján ír a szemlélődésről, hanem ő maga is gyakorolja ezt az imát és életformát, így személyes tapasztalatainak megosztásával hasznára lehet a kereső embereknek. Középkori szóhasználata és hangvétele ellenére ez a kis könyvecske érdekes olvasmány a mai imádkozó ember számára is.

Forrásanyag: *A tudatlanság felhője. Könyve a szemlélődésnek, melyben a lélek egyesül Istennel.* (Ford. Losonci Gábor). Erasmus Kiadó, h. n., 1994.

Both Vanda Erzsébet

¹² HALÁSZ Piusz: *Énekek éneke. Az Isten iránti szeretet költeménye.* Budapest, 1998, 9–89.

¹³ BROWN R. E., FITZMYER, J. A., MURPHY, R. E.: *Jeromos Bibliakommentár I*, 712–713.

Dsida Jenő: Ad Deum, qui laetificat iuventutem meam

Istenem, Istenem, ó, Istenem, Istenem, ó, legaranylóbb hajad Neked van, semmi kétség!	Lihegve kívánom, csókolni kívánom csillagfogú szád forró pirosát,
Mekkora tág szem, mekkora tág szem, mosolyogva, kitárva mekkora kétség!	ölelni kívánom, szorítani kívánom láthatatlan tested drága husát.
Érzem, szeretlek, nagyon szeretlek, látom, elefántcsont-ujjad csókokat int már,	Soha még szerelem, senkit még szerelem nem szállt meg úgy, ahogy engem elővett,
Istenem, Istenem, ó, Istenem, Istenem, ó, az erdön oly egyedül vagyok immár,	levetem ruhámat, valamennyi ruhámat, meztelenül táncolni, tetszeni vágyom előtted,
az erdön, a világon, az egész világon nincs közelemben senki se, nézd,	Istenem, Istenem, ó, Istenem, Istenem, ó, arcomat homokkal s könnyel mosom –
bátran lejöhetsz most, hozzám lejöhetsz most, ó, milyen ujjongó szerelem vad vágya emészt!	Ugye öledbe veszel? Ugye enyém leszel? Isten, én gyönyörűm, én aranyosom!

Mi tagadás, szokatlan, meglepő ez a vers. Hogy lehet ilyeneket mondani Istennek? Hogy lehet dicsérni aranyló haját, nagy szemét? Hát van Neki haja, szeme? Lehet-e egyáltalán úgy szeretni Istent, mint ahogy egy embert szeretünk? Lehet-e szerelmesnek lenni Istenbe?

Ezeket a kérdéseket én is feltettem magamnak. Nem, Istennek nincs haja és szeme, de emberként távolinak, megközelíthetetlennek látszik, hogy Isten lélek, nincs teste, így az embernek fizikai értelemben elérhetetlennek tűnhet. Mennyivel közelebbinek érezzük, ha azt képzeljük, hogy Neki is van haja, kék szemével letekint ránk a mennyből, elefántcsontujjával csókot küld az embernek! Hiszen Isten Fia emberré lett értünk, miért ne ruházhatnánk fel magát az Atyát is emberi külsővel?

A lírai én teljesen egyedül érzi magát, nincs senki a világon, aki átérezhetné vívódásait e szerelem miatt, amely lehetetlennek tűnik számára. Biztatja Istent, hogy bátran lejöhet hozzá, látni kívánja, ölelni kívánja.

Megdöbentő, mennyire elveszett és reménytelen Szerelme nélkül. Szinte már azt kívánjuk, hogy jöjjön el hozzá Isten, jelenjen meg előtte, hogy enyhítse szenvedéseit.

Valóban az az érzésünk a vers olvasása közben, hogy a beszélő szívét betölti a forró szerelem, s próbálja szavakba önteni érzelmeit, de ez majdnem lehetetlen. Többször megismétli ugyanazokat a sorokat, próbálja megkeresni a megfelelő szavakat, de csak emberi fogalmai vannak, csak így tudja egy kis töredékét megsejteni annak, ami a lelkében él. Megható ez a kétségbeesett vallomás, ezek a szenvedélyes, mély érzelmek. S figyelemre méltó, hogy nem szégyelli, amit kimond. Pedig ő is tudja, Kihez beszél, tudja, hogy az emberek elítélik majd érte, hisz egyesek számára megbotráncóztató lehet, amit ír. De nem tehet mást, ki kell fejeznie szerelmét Isten iránt, igazi szerelmes módjára nem törődik a külvilággal, a szeretett Lényen kívül semmi másra nem képes figyelni.

Ezt írja: „levetem ruhámat,/ valamennyi ruhámat,/ meztelenül táncolni, tetszeni vágyom előtted”. Olyan emberi és esetlen ebben a helyzetben, szinte száralmas elveszettsége, olyan szeretetre méltó, ahogy mindenét odaadja, még ruháit is. Annyira őszinte az, amit érez, hogy semmit nem akar eltakarni magából, hisz Isten úgymint belelát a szívekbe, semmit nem akar megtartani, mindenét kész átadni Istennek. Majdnem megsajnáljuk tehetetlensége miatt, ahogy homokkal és könnyel mossa arcát, hisz Isten nem úgy jön, ahogy ő várná. Mintha sejtené is a lírai én, hogy Isten nem jön el olyan formában, ahogy szeretné, mert a kudarc sem veszi el reményét. A vers utolsó sorában is „én gyönyörűm”-nek, „én aranyosom”-nak nevezi szerelmét.

Szokatlannak tűnhet nekünk ez a fajta szeretet Isten iránt. De gondoljunk bele, milyen gyümölcsöt teremhet, micsoda tetteket szülhet egy ilyen mély vágy arra, hogy Istennek kedvében járjunk.

Egy másik biztató örömhír számunkra pedig az, hogy ez a szerelem sosem marad viszonzatlan, akkor sem, ha másképp jön el, mint ahogy várjuk. Isten is vágyik arra, hogy velünk legyen. Ezért is maradt velünk az Eucharishtiában. Az Oltáriszentség nem csak értünk van, hanem a Jóistenért is. Az Ő Szívének vágyát is csendesíti.

G. K.

Szent Hildegárd

A misztikus Szent Hildegárd anélkül került be a római martirologiumba, hogy formálisan szentté avatták volna; már életében szentként tisztelték, és híre halála után is megmaradt; a középkori német egyháznak fontos, egyedi személyisége.

Valószínűleg 1098-ban született, egy szabad nemesi család tizedik gyermekeként, a mai Rajna-vidék–Pfalz területén. Nyolcéves korában a Disibodenbergen remetenőként élő, szintén nemesi származású Jutta gondjaira bízták. 1112-ben alapult a hegyen női bencés kolostor is, aminek Jutta lett a főnöknője. Hildegárd is fogadalmat tett, és 1136-ban, Jutta halála után az apácák egyöntetű kívánságára ő lett az új főnöknő. Isteni küldetésnek érezte azonban, hogy elköltözzék onnan; tizennyolc nővérrel együtt Rupertsbergben telepedett le, s később, 1165-ben Eibingenben is alapított egy zárdát.

Már kisgyerekként látomásai voltak, amik aztán egész életét végigkísérték. Körülbelül negyvenéves volt, amikor isteni indítást érzett, hogy tárja a nyilvánosság elé a kinyilatkoztatásokat, amiket kap. Szerzetest rendeltek mellé írónak; így született meg legfontosabb műve, az ún. *Scivias*. Címe a latin *scito vias Domini* ('ismerd az Úr útjait') frázisra vezethető vissza. A leírt látomások Ezekiel és a Jelenések könyve stílusára emlékeztetnek; Isten és az emberiség kapcsolatáról, üdvösségtörténetéről, világvégéről szólnak. Ezek mellett istenfélelemre, istenes életre való felszólításokat is tartalmaz a könyv.

Hildegárdhoz valósággal özönlöttek a legkülönbözőbb emberek, lelki, sőt testi segítségért is: ő ugyanis a gyógyításhoz is különösen értett. Ugyanakkor sokakhoz el is látogatott, járt Ingelheimban a császárnál, utazott Würzburgba, Bambergbe, Ulmba, Kölnbe, Trierbe stb. Számos levele is fennmaradt különböző emberekhez, akik a segítségét kérték.

Látomások mellett gyógyászatról szóló műve is maradt fenn, valamint egy *Physica* is, a középkorban hagyományos enciklopédiaszerű természetleírás, amely címszavak szerint tartalmaz ismereteket növényekről, állatokról; Hildegárd az egész természetet az ember hasznára rendeltként látja, a *Teremtés* könyvének megfelelően.

Szent Hildegárd költői tehetség is volt: liturgikus énekeket (dallammal együtt), költeményeket, valamint egy liturgikus drámát (*Ordo virtutum* 'Erények rendje') is írt. Különlegesség, hogy alkotott egyfajta mesterséges nyelvet is (*lingua ignota* 'ismeretlen nyelv'), amit külön műben ír le, hozzá pedig egy külön ábécét (*litterae ignotae* 'ismeretlen betűk'). Hogy ezekkel mi volt a célja, az ma rejtély; csupán két mondat maradt fenn, amiben a nyelv szavait is használja.

Szent Hildegárdot Istennel való bensőséges viszonyából táplálkozó sokoldalúsága teszi különlegessé, emellett az is, hogy kora társadalmában nő léte elegendő tekintélyre tett szert ahhoz, hogy nyilvánosan prédikáljon, és hogy magas rangú személyek, köztük Frigyes császár is adtak az ő véleményére.

Forrás: *Catholic Encyclopedia*

Attila

Szerелеm szavunk

Szerелеm szavunk nagyon régi. Már az 1100-as évek közepétől szerepel nyelvemlékeinkben, *szerелеm* és *szerelm* alakban is. Előbb valakinek, valaminek fokozott szeretetét jelentette, sőt még tágabban buzgalmat, igyekezetet, csak később szűkült jelentése a nemi vonzódásra, nemi kapcsolatra. *Szerelmem* alakban jelenthette a szeretet, szerелеm tárgyát, később akár azt a dolgot is, amire valakinek a fokozott szeretete, szenvedélye irányul.

Valószínűleg a régi magyar (pontosabban még az uráli korból származó) *szer* szóból alakult ki, képzéssel (még a nyelvemlékes kor előtt). A *szer* szó ma csak összetett szavakban és származékokban szerepel (pl. szerét teszi valaminek, szertelen, hétszeres, ékszer, fűszer, gyógyszer, hangszer, módszer, rendszer, népszerű stb.), de régen nagyon fontos szerepe volt önállóan is. Eredeti jelentése valószínűleg 'sor' lehetett, ami azután nagyon sok irányban továbbfejlődött (pl. 'rend', 'elrendezés', 'egymásutániség', 'közösség', 'réteg', 'mérték', 'feltétel', 'összetevő' stb.), ezek közös eleme valószínűleg a 'kapcsolódás, társulás' mozzanata. Erre alapul a *szerелеm* és a *szeret* szavunk is (egymáshoz kapcsolódás, rokonszenvezés).

Forrás: *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára* II. Akadémiai, Budapest, 1970.

Kántor Emese

Emberi szeretetnyelvek

Gary Chapman antropológus, nevelési és házassági tanácsadó, illetve Ross Campbell pszichiáter gyermeklélektanban és családi konzultációban járatos szakemberek, és nem utolsósorban keresztények. Több könyvük is jelent meg szakterületeikkel kapcsolatban; egyik közös művük, amelyre most utalni fogok, *A gyerekek öt szeretetnyelve*.

A könyv öt módot sorol fel, amelyen a felnőttek/szülők kifejezhetik a gyerekek iránti szeretetüket. Nem csak elméleti leírásokat közölnek, hanem gyakorlatokat ajánlanak, illetve konkrét eseteket mutatnak be tapasztalataik alapján. A következő szeretetet közvetítő kommunikációs eszközöket sorolják fel:

Testi érintés – Egyes embereknek mindennél többet mond egy gesztus, egy érintés. Ez nem jelenti azt – és ezt mind az öt szeretetnyelvnél hangsúlyozzák a szerzők –, hogy nem lenne szükségük más módon is a szeretet és a figyelem érzékelésére, de előnyben részesítik azokat az interakciókat, amelyekben a testi jelzések dominálnak, és ők maguk is

könnyebben ki tudják fejezni magukat nonverbálisan, metakommunikációs eszközök segítségével.

Elismerő szavak – Más gyerekek és felnőttek gyöngéd, becéző, dicsérő, bátorító szavakra várnak. Ezek alkalmazásánál lényeges, hogy ne üres szövegek legyenek, őszintén mondjuk ki azokat, és általuk nyújtunk valóban támogatást és útmutatást embertársunknak. A szóbeli megerősítést sohasem köthetjük feltételekhez, hanem érzelmeket és biztatást fejezzünk ki általuk.

Minőségi idő – Talán ennek a „nyelvnek” az alkalmazása megy a legnehezebben mai világunkban. A gyerekek arra vágnak, hogy minél több időt tölthessenek szüleikkel – ezért szívesen vállalják azt, hogy nem megfelelő magatartásuk miatt szüleik haragszanak rájuk, de legalább elnyerik figyelmüket. A minőségi idő valódi áldozatot követel, hiszen elsősorban IDŐT igényel, és a velünk szemben álló személy (gyermek/felnőtt) életkori sajátosságainak, érzelmi-fizikai-értelmi fejlettségének ismeretét. Ugyanakkor azt is fontos felismerni, hogy a gyermek számára nem a tevékenység, hanem maga az együttlét a fontos. Ezek az alkalmak lehetőséget kínálnak meghitt beszélgetésekre, gondolatok és érzelmek megosztására.

Ajándékozás – Vigyázni kell, hogy ne fizetség vagy megvesztegetés legyen belőle, hiszen az ajándékozás ingyenes, szeretetből fakadó gesztus, nem pedig kiérdemelt jutalom. Ezen a téren sem szabad túlzásokba esni, hiszen akkor adunk valódi ajándékot, ha gyermekeink/a másik ember érdekeit szem előtt tartjuk. Apró, természetes, illetve kreatív dolgoknak is nagyon örül az ajándékozás szeretetnyelvét beszélő gyermek. Mindenekelőtt azonban ne felejtjük el önmagunkat ajándékozni neki.

Szívességek – A legtöbb szülő önkéntelenül használja az ötödik szeretetnyelvet, amikor gyermekének szolgálatkészségével segítségére van. Fontos tudatosítani a következetességet ebben az esetben is: csak abban nyújtunk segítséget, amit a gyermek nem képes egyedül elvégezni, nem kell mindent magunkra vállalni. Fel kell ismerjünk, hogy szolgálatkészségünknek modellértéke van: gyermekeink a mi példánk alapján tanulják meg önmaguk és társaik szolgálatát. Így arra kell bátorítsuk őket, hogy saját képességeiket bontakoztassák ki, és saját céljaikat kövessék.

A szerzők hangsúlyozzák, hogy mindennek alapja és kiindulópontja a szeretet, amely mindentől függetlenül, feltétel nélkül elfogad. Azt is tudnunk kell, hogy ez a könyv a gyerekekről szól, de Chapmannek vannak hasonló írásai a házastársi kapcsolatokról, a serdülőkről, a családtagok közti viszonyokról, amelyekben szintén ezt az öt kifejezőmódot tárgyalja és mutatja be az adott eseteknek megfelelően. Gyakorlatilag tehát minden emberi kapcsolat megélésében és építésében feladatunk a velünk szemben álló személy elsődleges szeretetnyelvének felfedezése és annak használata.

Ugyanígy, önmagunkkal szemben is kötelességünk saját elsődleges szeretetnyelvünk felismerése és a többi szeretetnyelvben való jártasságunk fejlesztése. Így válthatjuk valóra Krisztus végakarátát: „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást!” (Jn 13,34)

Both Vanda Erzsébet

Zsupsz

Mi a szerelem?

A szerelem az, amikor valaki valaki másba beleszeret. Eduárd (6)

Milyen a szerelmes ember?

Nem veszekedős. Mimi (5)

Állandóan megölel valakit. Mária (5)

A születek szerelmesek egymásba?

–Nem. –Miért? –Mert már összeesküvöztek. Dávid (6)

–Nem. –Miért? –Mert nem engednek az ágyukba, pedig van sok hely nekik. Robi (6)

–Igen. –Miért? –Mert mindig puszilják egymás száját, aztán mennek ki, hogy igyanak szukkot, és minket hagynak otthon. Tibi (6)

Hogy kell egy fiú udvaroljon egy lánynak?

–Hogy hívja el randizni. –Mi a randi? –Azt nem tudom. Dávid (6)

Voltatok szerelmesek?

–Én már vagyok. –Milyen? –Elfelejtettem. Flóra (5)

Szerelem?

“Nézd e szép, lelkes lényeket

A gyengét és erőset,

E csudás teremtményeket,

– Az Úr alkotá őket”

Cecil Frances Alexander

Szerelem? Lehet... Egy dolog biztos: külső szemlélőként nézve bolondság, talán egyenesen örültség. Logikátlan... És neki mégis olyan szép. Bár talán ő is, ha kezdi fontolgatni a dolgokat, kicsit megtorpan: kora hajnalban kelni, esetleg éjszaka kiugrani az ágyból és rohanni, mert baj van valahol, csorgó esőben is kint lenni és kezelni, iszonyatos hidegekben úgyszintén menni, csinálni és esetleg még jól neki is vetközni a munkának, sok nehéz természetű gazdával megkapni a hangot, lesérülni munka közben, a saját lelkiismeretével megbékélni... Ejnye... vajon megéri? Tényleg igaza van a többieknek? Örültség ez az egész? Lehet...

De amikor abban az iszonyatos hidegben, derékig vetkőzve, csontig fagyva megérzi a borjút a tehénben, és azt sikeresen ki is húzza, és figyel, ahogy a mama kezdi nyaldosni újszülöttjét, az meg próbál lábra állni és keresni anyja melegét, már szinte nem is érzi a hideget... csak rácsodálkozik az életre mint csodára.

Vagy amikor látja a szenvedő kutyát, amelyik már fel sem bír állni a földről, de amikor meghallja gazdája hangját, vagy amikor megérzi annak szerető simogatását, maradék erejéből még utoljára megcsóválja a farkát... azon gondolkodik, hogy igenis létezik ragaszkodás és szeretet...

Vagy amikor elnézi a napsütötte domboldalon játszadozó csikókat, kicsit ráérez arra, hogy milyen jó a szabadság.

Vagy amikor a tavaszi napsütésben oltja a kicsi bárányokat, és a mély csendet a madarak heves éneklése és a báránykák bégetése teszi szebbé... és csodálkozik a durva kezű juhászon, aki olyan szeretettel tud megfogni minden egyes báránykát, oly gondosan teszi az újszülöttet az anya tőgyére... azt hiszem, meg sem lehet fogalmazni, mit érez ilyenkor az állatorvos. Csak csodálkozni, álmélni lehet.

Sokaknak mindez nem jelent semmit, sőt, örültség. De James Herriottal együtt sok más állatorvosnak is ez talán szerelem. Szerelem az állatok iránt, sőt, szerelem az élet iránt. És ezt olyan jó megtapasztalni... „...az Úr alkotó őket.”

Julcsi

Pilinszky és a magány

A második világháború után barbárság volt verset írni. A szavak elvesztették értelmüket, kiüresedtek, egyszerűen nem fért el bennük az igazság. Az emberiség nem tudta, hogyan is dolgozza fel a lágerek borzalmainak élményét, hogyan is lehetne ilyen múlttal újrakezdeni.

Ebben a korszakban alkotott Pilinszky János. A költő 1921. november 25-én született Budapesten. Verseire nagy hatással voltak a gyermekkori vakációk, amelyeket a nagynénje által vezetett leányátnevelő intézetben töltött. Ekkor tanult meg alázatos és megértő lenni az emberi gyengeséggel szemben. Másik nagynénje betegsége miatt felnőttként sem tudott normálisan beszélni. A vele folytatott beszélgetésekből tanulta meg Pilinszky elvetni az üres locsogást. Látva, hogy milyen hatalmas lelki és fizikai gyötrelme lehet a megszólalás, felismerte a szó valódi súlyát és értékét.

1944-ben Pilinszkyt behívták katonának. Így jutott el Harbachba, ahol láthatta a koncentrációs táborok borzalmát. Ez az élmény is meghatározó szerepet játszik költészetében.

Különös, hogy éppen ő tudta ilyen hitelesen bemutatni a század botrányát, aki nem volt üldözött, nem lakott haláltáborban. Mégis állandó témái között találjuk a kiszolgáltatottságot, a szenvedést, az elhagyatottságot, a szorongást. Pilinszky nemcsak sajnálja a kitesztottakat, hanem azonosul velük, együtt szenved velük. Költészetének talán legértékesebb része a *Harmadnapon* c. kötet. Ezekben a versekben a szenvedéstörténet mozzanatai keverednek a lágerélmény jeleneivel. Kitorölhetetlen emlék számára egy szökött francia rab kiszolgáltatottsága, embertelen megaláztatása (*Francia fogoly*), megrázó egy elítélt végtelen magánya a halála előtti utolsó pillanatokban (*Ravensbrücki passió*). A szenvedés azonban nem mindig értelmetlen és kilátástalan, hanem megtisztít, és a feltámadás reményével társul (*Harmadnapon*).

A versek nyelvezetén is azt látjuk, hogy nem használ felesleges szavakat, nem szépít, nem cicomáz, hanem kevés szóval próbálja a lényegét elmondani, próbálja tisztára mosni a szavakat, visszaadni eredeti értéküket.

Pilinszky szemében a szenvedés elsődleges forrása a magány, amellyel nem tudunk mit kezdeni. Az ember fontos feladatának tekinti, hogy egységben legyen önmagával, s ezáltal nyitni tudjon a többi ember felé: „*Félelmetes állapot a magány. Jézus legelkeseredettebb szavait is ez váltja ki, az elhagyatottság. »Uram, Uram, miért hagytál el engem!« – ezzel a kiáltással élte át talán a legmélyebben az emberi természet fájdalmát és veszélyeit. [...] átélte a magány legriasztóbb fájdalmát, s ő, aki minden szenvedést magára vett, ezt az egyet elviselhetetlennek találta. [...] Magányosak lettünk – mert nem tudunk magányosak lenni. Mit jelent ez? Jelenti azt, hogy az ember, ki a külsőségeket, a kinti ingereket hajszolta, eltompult, s elvesztette belső fogékonyságát, hallását a csendre, képességét az elmélyülésre. Elfelejtett befele fordulni. S ezzel egyidejűleg veszítette el másik képességét is, nyitottságát a világ, a többi ember felé. [...] Divatszó lett a magány, s ez mindenestre jelzi, hol kell a ma keresztényének vigyázni, miből kell korszerű vizsgát tennie? Magányból. Abból, hogy magányában hogyan tud minél mélyebb, minél előbb és állandóbb kapcsolatot teremteni Istennel.*”

G. K.

„Ki vagy te, édes Istenem? S ki vagyok én?”

„Nem jó az embernek egyedül lennie” – állapítja meg Isten a teremtés könyvében (Ter 2,18). Emberi voltunk mélyéből társas lények vagyunk, mint ahogy társas lény az Isten, akinek képére és hasonlatosságára teremtettünk. Számos lelki nehézségben, gyengeségben, sőt még betegségben szenvedő emberek is meggyógyulnának, ha tartoznának egy olyan közösséghez, amely elfogadná őket olyanoknak, amilyenek valójában.

Ennek ellenére az emberiség egyik alapvető problémája a magány. Bár folyamatosan találkozunk emberekkel, a családban, az iskolában, az egyetemen, a munkahelyen, szomszédaink körében, mégis számtalanszor magányosnak érezzük magunkat.

Mitől lehetünk magányosak? A magány a minőségi kapcsolat hiánya. Hiába vagyunk körülveve emberekkel, hogyha nincsenek olyan kapcsolataink, amelyekben igazán önmagunk lehetünk, megoszthatjuk bánatainkat, örömeinket, élményeinket, ürességet érzünk lelkünkben. A megosztott fájdalom fele akkora fájdalom, a megosztott öröm kétszeres öröm, de ha nincs, akivel megoszom, ugyanúgy fáj, mintha bánatomat nem lett volna kivel megosztanom.

Magányosak lehetünk akkor is, ha vannak ilyen kapcsolataink, de nem tudjuk azokat értékelni. Szubjektív értékelésünk nagymértékben alakítja azt, amilyen világot alkotunk meg magunknak.

És végül magányosak lehetünk akkor, hogyha minden bennünk levő ürességet be akarunk tömni, s főleg, ha minden vágyunk kielégítését egyetlen embertől várjuk. A magány fáj, az üresség arra készit, hogy belegyömöszöljünk valamit, de el kell fogadnunk, hogy sohasem leszünk képesek teljesen betölteni a bennünk levő irt, megszüntetni a bennünk levő feszültséget. Ez olyan valóság, amivel meg kell tanulnunk együtt élni.

Legegyszerűbb reakciónk a magányra a menekülés. A bennünk levő ürességről megpróbálunk tudomást sem venni: dolgozni, amennyit csak bírunk, társaságba járni, szórakozni, alkalmi kalandokat keresni, futni megállás nélkül önmagunk elöl. A menekülés célja az, hogy csillapítsuk a fájdalmat.

Ezzel szemben, az érett ember magatartása az önmagából való kilépés. Ez az ember felismeri a benne tátongó ürességet, a feneketlen vágyat, és elfogadja, hogy mindez benne van, de nem foglalkozik vele annál tovább. Soha nem tagadja le, hogy hiányérzete van, de elkezdi figyelni a mellette levőkre. Ez nem egyenlő a meneküléssel, bár felületesen nézve hasonlíthat hozzá, hiszen már nem a saját fájdalmának enyhítése, hanem a másik emberre való figyelés a fontos. Természetesen ennek mellékterméke lehet, hogy a

bennünk levő irt nem fogjuk annyira erősen érezni. Ennek örvendhetünk, de nem ez a cél.

Jézus a kereszten megtapasztalta a legnagyobb magányt: úgy érezte, Isten is elhagyta őt. De ebben az elhagyottságában kilépett önmagából, hisz a célja az volt, hogy elmenjen, és helyet készítsen nekünk az atyai házban. Tett azért, hogy közösségünk legyen. Hozzá hasonlóan nekünk is lépni kell Isten és az emberek fele.

Nemcsak egymás között érezzük a távolságot és az intimitás hiányát. Istenhez sem tudunk igazán közel kerülni, és talán félünk is ettől. Jó, ha tudatosítjuk, nemcsak az embertársaink, hanem Isten fele is nyitnunk kell. Nem azért, hogy csillapodjon magányunk, hanem azért, mert fontos nekünk az Isten személye.

Mi az, ami meggátol abban, hogy önmagam lehessek az embertársaimmal való kapcsolataimban?

Tudatosítottam-e magamban a magány végtelen szomját és ürességét? Mihez kezdek vele? Elmenekülök előle, vagy megpróbálom elfogadni és kilépni önmagamból?

Mi távolít el engem Istentől? Miért félek hozzá közel kerülni, intimitásomba beengedni?

Szembenéztem-e azzal, hogy nagyon vágyok vele közösségre lépni, és mégsem tudok úgy, ahogyan szeretnék? Mihez kezdek ezzel? Magamért, a saját fájdalmam csillapítására, vagy az Ő személyéért keresem Vele a kapcsolatot?

Nagy Lilla

Ima a szerelemről

Uram, Te ismered álmaim, vágyaim, látod, hogy szomjazom a szeretetre. Uram, segíts, hogy magamon túllátva, ne csak kapni, de adni is akarjak, és elfogadjam a Te szereteted.

Viccek

Friss házások beszélgetnek:

- Szeretsz, drágám?
- Szeretlek.
- Imádsz?
- Imádlak.
- Mire gondolsz?
- Arra, amire te...
- Király, akkor hozz egy üveggel nekem is!

☺

Hárman állnak egy Ádám és Éva kiüzetését ábrázoló festmény előtt: egy angol, egy francia és egy orosz.

- Nézzék ezt az elegáns, tartózkodó kifejezést az arcukon – mondja az angol. – Teljesen biztos, hogy Ádám és Éva angol volt.
- Ugyan, nézzék, milyen szépek. Emellett teljesen meztelenek, így biztos, hogy mindketten franciák voltak – így a francia.
- Önök tévednek. Nézzék meg jobban a képet! – mondja az orosz.
- Nincsen ruhájuk, egyetlen ételük van, az alma. Ennek ellenére azt hiszik, hogy ez a Paradicsom, így biztos, hogy oroszok!

☺

Isten megteremtette a nőt a Paradicsomban. De látta, hogy szegény nagyon egyedül van, elhatározta, hogy teremt neki egy társat.

- Nagyon magányos vagy, teremtek neked egy társat, egy

férfit. De előre megmondom, hogy rengeteg bajod lesz vele.

- Nem baj, nagyon szeretnék valakit, hogy ne legyek ennyire egyedül.
- Jól van. De valahogy majd el kell magyaráznod neki, hogy téged teremtettek meg először.

☺

Négy pap vitatkozik egy teológiai kérdésről. Hárman képviselik az egyik álláspontot, egyiküknek más a véleménye. Mikor a renitens pap kifogy az érvekből, felkiált:

- Uram, tudom, hogy igazam van! Adja valami jelet, hogy így van! Hirtelen menydörög egyet az ég.
- Ugyan már, ez csak véletlen! – mondja a három másik.
- Uram, ha igazam van, adj egy nagyobb jelet, hogy a többiek is elhiggyék!

A derült égből lecsap egy villám.

- Ez csak véletlen! – hitetlenkednek a többiek.
- Uram, adj valamilyen félreérthetetlen jelet, hogy meggyőzd ezt a három hitetlent! Az égből egy mély hang dörög: – IGAZA VAN!
- A három hitetlenkedő pap összenéz, majd az egyikük: – Jól van, akkor most két vélemény áll hárommal szemben...

☺

Tavaszi finomságok

Karfiolos rakott burgonya

- Hozzávalók:** 1 nagy fej karfiol
60 dkg újburgonya
10 dkg túró
10 dkg reszelt trappista sajt
2 dl tejföl
2 tojás
zsemlemorzsa
só

Elkészítés:

A burgonyát és a rózsáira szedett karfiolt külön-külön, sós vízben puhára főzzük. Lecsepegtetjük, és vajazott, morzsával hintett tepsibe, váltakozva lerakjuk. A túró a tejjel, a tojással, a sajttal és kevés sóval simára keverjük. Ráöntjük a karfiolra, valamint a burgonyára, tetejét megszórjuk morzsával, és 180 °C-ra előmelegített sütőben 35-40 perc alatt ropogósra, barnára sütjük. Elkészítési idő:80 perc

Sajtos rántott brokkoli

- Hozzávalók:** 1 brokkoli
1 l húsleves
15 dkg reszelt sajt
liszt
tojás
zsemlemorzsa
olaj

Elkészítés:

Rózsáira szedem a brokkolit, és a húslevesben előfőzöm kb. 10 perc alatt. Ezek után leszűröm, és félreteszem hűlni. Ha kihűlt, lisztbe, majd tojásba mártom. Ezután jön a reszelt sajtba forgatás, majd ismét tojás, és ezután a zsemlemorzsa hempergetem. Bő forró olajban, szép pirosra sütöm. Tanácsok:Húsleves hóján kockából erőleves is főzhető.

Francesco testvér nyomán

– híres ferences harmadrendiek –

Giotto di Bondone (1267–1337)

Giotto egy Firenze környéki (vespignanói) földműves családból származott. Édesapja később kereskedő lett, fiának pedig a takácsmesterséget szánta, de végül nem így történt.

A legenda szerint valamikor nyolc-tíz éves korában a kisfiú épp a juhokat legeltette a környéken, s pihenés közben egy terméskő felületére rajzolt, amikor egy városi öltözetű úr állt meg mögötte, és rajzolását látva így szólt hozzá: „Vezess el apádhoz. Neked festőnek kell lenned! Magammal viszlek...” Állítólag Giotto így került Cimabue festőiskolájába. Építész, szobrász, és elsősorban festő lett, első ismert alkotását VIII. Bonifác pápa megbízásából az 1300., jubileumi szentévre készítette (a lateráni bazilika előcsarnokába). Hírneve hamarosan bejárta egész Itáliát, túlszárnyalva mesterét.

A ferencesek is őt hívták meg Assisibe, hogy megfesse Szent Ferenc életét az ottani bazilika híres freskósorozatában. Emellett rengeteget dolgozott még (pl. Rómában, Bolognában, Nápolyban), ferences szempontból jelentősek még a firenzei Santa Croce-templom Szent Ferenc életét bemutató képei. Giotto műveinek jó részéről nem lehet egyértelműen tudni, hogy saját kezűleg készültek-e, vagy segédekkel, de a tervek mindenképpen tőle származtak.

Ezeket a műveket Giotto elsőnek szólaltat meg egy egészen új festői nyelvet. Szakít az addig

hivatalos bizánci merevséggel, elindítója lesz a reneszánsz idején kivirágzó realizmusnak („édes, új stílus”). Nyugodt egyensúlyú, szigorúan felépített, mesterien sűrített és drámai erejű képeit átlengi a szabad természet frissessége, törekszik a távlat érzékeltetésére is (ekkoriban még nem ismerik a perspektívát). Alakjairól az élet árad. Megsejtjük bennük a vibráló érzést, a feltörő szenvedélyt, ugyanakkor a Szent Ferenc-i életörömet, a vallásos szellem eleven erejét is. Arra törekszik, hogy minél hatásosabban kifejezze a katolikus hit eszményeit, s áhítatot fakasszon a lélekből.

Művészete tárgyához és egyéni élete kialakításához Szent Ferenc-től kapta az ihletet. (Giotto visszafogott és szerény életet élt, feleségével hat gyereket neveltek. Maga is ferences harmadrendi volt, lelkét teljesen ráhangolta erre a szemléletre. Mások szerint viszont ő maga kevesebbet fogott fel Ferenc eszméiből, művei mégis igazi tanúságtételek, mert hittel átítatott légkörben dolgozott, s Ferenc szellemisége hatékonyan megihlette.) Tőle tanulta az igazi derűt, a természetességet, és tőle leste el, hogyan kell új szemmel nézni és átérezni az Evangéliumot, Jézus és Mária életét. Krisztust sem úgy festette, mint korábban a bizánci hagyományban (dicsőségben, szenvedésére nem

figyelve), hanem a valóságnak megfelelően, mint embert az emberek között, halandót a halandók között.

Híres műhelyt tartott fenn, hatása tanítványain keresztül egész Európában elterjedt. Gemelli így foglalja össze művészete újszerűségét: „Giotto Szent Ferencben korának emberét mutatta be, és az emberek megérezték az ő közelségét, egyszerűségét, az emberiség könnyeiben és fájdalmaiban való osztozását, akit fennkölt szelleme ellenére, alázatosságában és nagyságában csakugyan olyannak ismertek meg, amilyen volt. A ferences hatásra Giottóval együtt a művészet az élet tanulmányozásához tért vissza, és nagyobb életközösségbe hozta az életszentségnek világos, vonzó és elérhető példáit.” Nemhiába nevezték el „Szent Ferenc festőjé”-nek.

Forrás: Lukács István: *Homályból a fénybe*. h.n., é.n., 6–7. http://franka-egom.ofm.hu/irattar/irasok_gondolatok/konyvismertetesek/konyvek_9/lukacs_istvan/homalybol_a_fenybe.pdf

Kántor Emese

Szamártestvér

– rovat a makacs és bohókás emberi testről –

A szerelem kémiája

A szerelem nagyon érdekes dolog, és eltölt energiával. De miért is az az érzésünk, hogy ilyenkor lebegünk, vagy mindent jónak látunk? Vagy meddig tart ez az állapot?

A következőkben erre próbálok válaszokat keresni. Mikor szerelmes az ember, bizonyos drog hatású anyagok szabadulnak fel a szervezetben. Az egyik legfontosabb ezek közül a fenil-etilamin (PEA), amely egy természetes amfetaminszármazék, és hatásai nagyon hasonlítanak a könnyű drogokéra. Hirtelen nagyon nagy energiák mozgósítását teszi lehetővé, hatására csökken az alvási igény, ezért van az, hogy a friss szerelmesek akár egész éjszakákat átbeszélgetnek, és nem éreznek ellenállhatatlan alvási késztetést.

A dopamin szintén szerepet játszik a párválasztásban. Egy kutatás kimutatta, hogy a mezei pocoknál az agyi dopaminfelszabadulás szükséges ahhoz, hogy két állat között kapcsolat jöjjön létre. Ha egy nőstény pocoknak egy hím jelenlétében dopamininjekciót adtak, az a nőstény a későbbiekben párjaként ismerte fel a hímet. A születésüktől fogva dopaminhiányos génkezelt pocokok semmilyen tartós kapcsolatot nem alakítottak ki, nem is ismerték meg társaikat.

Az oxitocin nevű hormon szintén a kötődés kialakításában fontos.

A noradrenalin mennyisége is emelkedik a szerelmesek agyában, ami viszont adrenalin képződéséhez vezet. Ez utóbbi az oka a gátlásos szerelmesekre oly jellemző izgatottságérzésnek, verejtékezésnek, remegésnek, ökölbe szorult gyomornak.

Érdekes módon a szerotonin szintje viszont csökken a szerelmesek agyában. Ez a változás figyelhető meg depresszióban és kényszerbetegségekben is. És valóban, a szerelmes ember bizony produkál néhányat e betegségek tüneteiből is: főleg a kényszeresekre jellemző letapadt gondolkodás, az egy témára (az imádott lény) való állandó visszatérés figyelhető meg.

Ez olyannyira igaz, hogy a szerotonin szintjének növelésével ható antidepresszánszt szedő emberek közül sokan számolnak be arról, hogy elvesztették érdeklődésüket a másik nem iránt.

A lángoló szerelem nem tarthat örökké, hiszen az agy előbb-utóbb toleranciát alakít ki a fenil-etilaminnal (és talán más molekulákkal) szemben.

Az amfetamin helyett jó esetben endorfinok (természetes morfinszármazékok) veszik át az érzelmek irányítását, így békés, nyugodt, tartós kapcsolatra nyílik lehetőség. Rosszabb esetben a vadromantika elmúltával a kapcsolatnak is vége szakad.

Eszter

Lelki horoszkóp:

„Mi nem hiszünk horoszkópokban, de az alábbiak mindenike vonatkozhat rád, mert az év minden hónapjában lélekben újjászülehetünk.” (Leó tv.)

Kos (március 21.–április 20.):

„Fel kell ismernem az embereken az útítársat, a sorstársat, akire rászorulok, és akiért magam is felelős vagyok. Vinnem kell a terhét, amennyire bírom, mert én is rátámaszkodhatom ereje mértékében.” (Luis Rinser)

Bika (április 21.–május 20.):

„Azért egyetlen problémámtól függ egész életem, békém és boldogságom: fölfedezni önmagam, miközben fölfedezem Istent. Ha megtalálom őt, meg fogom találni saját magamat, és ha megtalálom a magam igazi énjét, megtalálom őt.” (Thomas Merton)

Ikrek (május 21.–június 21.):

„Minden nyomasztó szenvedésem mennyországom is lehetne – amennyiben vállalom.” (J. Fink)

Rák (június 22.–július 22.):

„Napodat úgy kezded legjobban, ha ébredéskor arra gondolsz, hogy nem tudnál-e a nap folyamán legalább egyetlen embernek örömet szerezni.” (Nietzsche)

Oroszlán (július 23.–augusztus 23.):

„Krisztus béke alatt nem lomha beletörődést ért, hanem az önmagunkon való győzelem békéjét.” (U.V. Mangoldt)

Szűz (augusztus 24.–szeptember 23.):

„A szeretet nem azt jelenti, hogy valakit megnyerek magamnak, s ezáltal gazdagabb leszek, hanem hogy odaajándékozom magam másoknak, hogy általam ők gazdagodjanak.” (Michel Quoist)

Mérleg (szeptember 24.–október 22.):

„Az is vértanúság, ha valaki a kicsiben, az egyhangúban, a megszokottban hű és türelmes. Feltűnés nélkül hozza apró áldozatait Isten dicsőségére.” (Wilhelm Löhe)

Skorpió (október 23.–november 21.):

„Aki beszédében óvatos, az nyájas, szelíd és szerény.” (Szent Ambrus)

Nyilas (november 22.–december 21.):

„Nagy lélekre vall, ha valaki sohasem fortyan fel szenvedélyesen. Mivel közösségben élünk, s egymásra vagyunk utalva, tekintettel kell lennünk egymásra. Előbb mindig önmagunkon kell úrrá lennünk, mert csak így tudunk mérsékletre vezetni másokat.” (Balthasar Gracian)

Bak (december 22.–január 19.):

„A legjobb és legnagyobb dolgok közé tartozik, ami sikerülhet az életben, hogy hallgatsz, és hagyod Istent működni.” (D. Hammarskjöld)

Vízöntő (január 20.–február 18.):

„Miért vagy olyan bonyolult, amikor imádkozol? Szóözzönrel árasztod el Istent, amint a társadat szoktad lerohanni, hogy lélegzethez sem jut.” (J. Rosche)

Halak (február 19.–március 20.):

„Ha már mindenképpen mértéktelen akarsz lenni, légy mértéktelen a szelídségben! Nincs olyan kitikkadt föld, amelyet egy kis jóság által ne tehetnénk termővé.” (Szalézi Szent Ferenc)

Léonie

Hajnali csend

– folytatásos regény –

V. fejezet

Az éj királynője, a Hold már felült trónjára, mire Minék hazaértek. Myeon Hwa fáradt volt a hordszékben való zötykölődéstől. Szeretett volna lovon menni, de azt nem engedték neki. Örült, hogy apja hazakerült, és aggódva leste, van-e fény az anyja lakosztályában. De sötét volt, ezért halkan bement a saját szobájába. Hye Seon nem fogja ma este zaklatni, hiszen miután elrendezi a csomagokat, anyjához megy majd, hogy ápolja. Meggyújtotta a

gyertyát, és leült. Lassan bontogatni kezdte befont haját. Apja szavaira gondolt. Más lányok az ő korában már férjhez mentek. Talán arra célzott, hogy hamarosan ő is újabb vőlegényt kap. Ettől rosszkedve támadt. Gyerekkorában ő is el volt már jegyezve, ám időközben a fiú meghalt. Azóta apja elzárkózott minden házassági szándék elől, és ez megnyugtatta a lányt, hiszen rettegett egy idegen házba kerülni. Szerette a szabadságot, és másfajta életre vágyott, bár maga sem tudta, mi az. Azt biztosan érezte, hogy valami erősen hiányzik. Holnap engedélyt kér, hogy felkeresse nagybátyját a Yeo Rae buddhista kolostorban. Szeretett volna imádkozni és azt is megfontolni, hogy esetleg nagybátyja nyomdokába lép. Tetszett neki az a titokzatos élet, amit ott látott, valahányszor elvitte oda anyja. Talán ideje lenne elmélkedni ezen. Ezekkel a gondolatokkal elfújta a gyertyát, és beburkolózott a takaróba.

Min úr sem ment a feleségét zaklatni, amint aludni küldte a szolgálakat, maga is elvonult a saját lakosztályába, és magára zárta az ajtót.

Min asszony nem aludt. Felöltözve várakozott a szobájában. Hallotta, hogy visszajöttek, aztán a jól ismert léptek sorra elhaladtak szobája előtt: elsőnek Myeon Hwa könnyű, bizonytalan léptei, majd Hye Seon lopakodó léptei. Végül hallotta, hogy férje is elmegy, nagy, súlyos lépteivel, mintha valami nyomná a lelkét. Nagyon szerette volna látni, hiszen még mindig szerette, és hiányzott neki, de a szívében fészkelő sötét kétely erősebb volt. Az álom kerülte ezen az éjszakán. Könnyű megfázásából már meggyógyult, de nem akarta a család tudtára adni. Végül magára vett egy vastag köpenyt, és óvatosan kilépett az ajtón. A házban csend honolt. Kiült a tornácra, ami előtt több bokor is elfedte. Telehold volt, bevilágította az udvart és Min asszony szép, melankolikus tájképhez hasonlító babaarcát. Tanácstalannak érezte magát. Egyetlen ötlete volt csak: holnap elmegy, és beszél a bátyjával. Senki más nem adhat neki tanácsot. És mintha máris teljesítették volna a kívánságát, az éj csendjéből egy buddhista szerzetes tűnt elő, a ház tulsó oldala mögül. Egy pillanat műve volt az egész. Halkan lépdelt, átvágott az udvaron, megállt a kerítés mellett, és amilyen gyorsan csak lehetett, átugrott rajta. Min Han Na megbabonázva bámult. Aztán lassan felocsúdott. Felpattant, és visszament a házba. Gyanúját követve nem habozott belépni férje szobájába. A szoba minden zuga árván nézett vele szembe. Üres volt.

○

Seong Won hercegnő már alig várta, hogy magára maradhasson. Személyes udvarhölgyének távozása után egy darabig fülelt, hiszen a vékony falakon keresztül bármi eljuthatott hozzá. Férje korai halála óta megszokta a magányt, és megelégedve az unalmat, „éjszakai életet” kezdett folytatni. Személyes adottságai közül a legjobban színészi hajlamait tudta felhasználni. Korán árvaságra jutva fel kellett találnia magát az udvarban. Könnyen

alkalmazkodott, és igen kedves tudott lenni. Az évek során bátyja, a király bizalmába férkőzött, és mindvégig a közelében maradt. Rövid házassága tragikusan végződött, azóta a királyi család árnyékában élt. Először csak szórakozásból kezdett névtelen fenyegető leveleket írogatni a minisztereknek, aztán nekifogott komolyan beleszorgolni a politikába, és az is előfordult, hogy éjszaka álruhában elhagyta a palotát, és bogozgatta a politika szerteágazó szárait. Ilyenkor úgy érezte, hatalma van, és ettől merész álmai támadtak.

Most is előszedte a levelesládáját a padló alól, amiben hevert az összes terve és eddigi munkássága. A királyné meggyilkolása óta nyugtalan volt. Mélységes gyűlölettel gondolt a japánokra, de félt, és a lelkében arra gondolt, ha tudnának az ő ládikájáról, már ő is régen holtan pihenne valahol a földben. Éjszakákat forgolódott, és hánytá-vetette magában, hogy mit lehetne tenni. Úgy képzelte az életet, mint egy regényt, és a szereplői sorsát is maga szerette volna írni. Minden befolyásos ember a listáján volt, némelyiknek készen megírva a sorsa. Seong Won hercegnő tudta, hogy ő nem isten, de azért mindent felhasznált. Hálójába nemcsak magas rangú személyek, de befolyásos kisemberek is belekerültek. De ez csak a hímzés hátsó fele volt, elől egy visszahúzódott, rokonszenves és ártalmatlan kis hercegnő volt, akit megszántak az emberek, mert nem volt túl sikeres az élete.

A névsor éppen Min Cheon Sunál tartott, mikor megreccsent a padló odakint. Lépések zaja közeledett, és a hercegnő visszalökte a ládikát a padló titkos rejtekébe.

– Asszonyom! – kiáltott be az udvarhölgy, rekedt, álmos hangon. – A mester megérkezett!

A hercegnő szíve nagyot dobbant.

– Azonnal engedd be!

Ebben a pillanatban belépett ugyanaz a buddhista szerzetes, akivel a Min család udvarában találkoztunk. Fején hatalmas kalap volt, amit nyomban levett, mihelyt belépett.

A hercegnő nagyot nevetett.

Üdvözlöm, mester! Már hat hónapja nem tisztelt meg látogatásával.

A „mester” mélyen meghajtotta fejét.

– Asszonyom, a munkát elvégeztem. Minden rendben. Kínai kapcsolataink a lehető legjobban működnek. Kémek segítségével sikerült beférköznöm a japánok közé is. Sajnos nem számíthatunk semmi jóra. Egy kém folyamatosan figyeli a királyi család minden mozgását, a legkisebb lázadást azonnal levernék. Csoda, hogy ön megtevesztette őket.

– Akkor fegyveres úton egyelőre nem szabadulunk tőlük – sóhajtott fel türelmetlenül a hercegnő.

– Nem, különben is a fegyvereikkel szemben semmi esélyünk.

– Akkor mi a teendő?

– Határozott és diplomatikus uralkodóra van szükség, hogy mentsük, ami még menthető. Őfelsége nem fogja megakadályozni, hogy egy szép napon teljesen be ne kebelezzenek. Nem szabad megengednünk, hogy a trónörökös átvegye a hatalmat. Támogatnunk kell a fiatal herceget. Még mindig Amerikában van?

– Igen, anyja halála igen megrázta, és azóta kettőzött erővel tanulmányozza a fejlett Nyugatot. A trónörökös pedig passzívabb, mint valaha, és rengeteget eszik – fejezte be a hercegnő bosszúsán. A „mester” távozásra készen állt. Túl sokáig időzni éjnek idején a hercegnőnél igen veszélyes volt.

– Ide figyelj – folytatta a hercegnő bizalmasabb hangnemben, – mit csinál az idősebb lányod?

– Jó egészségnek örvend, asszonyom, és egyre szépül. Azt hiszem, most már férjhez kéne mennie.

– Jól van, a herceg olyan, mintha a fiam lenne. A jövőben ő lesz Korea királya. Szeretném, ha magához méltó feleséget kapna. Tanítsd a lányodat, mindenre, értetted?

A „mester” meglepett arcot vágott, és majdnem a hercegnő lábai elé vetette magát.

– Most menj, legközelebb a Yeo Rae templomban fogunk találkozni – fejezte be a hercegnő, még mielőtt amaz bármit is szólhatott volna. De még nem közölt mindent leghívebb szolgájával arról, amit a neve mellé írt.

Min követet a legnagyobb boldogság árasztotta el, amit valaha csak koreai nemes érezhetett. A hideg levegő kissé magához térítette, amikor kiért a palotából, a legnagyobb titokban. Egy pillanatra el is feledkezett a lánya jövőjéről, amikor megpillantotta a palota körül szimatoló japánt. A Holdat éppen egy nagy felhő takarta el, hirtelen sötétbe borult az addig világos utca. Az alacsony fák mögül senki sem láthatta meg. Különben is hajnal felé közeledett az idő, és ilyenkor már minden koreai aludt. Óvatosan elővette iját és a japán felé célzott. Az alak halk nyikkanással a földre zuhant.

Léonie és Attila

Az orchidea szerelme

A nap fénye és melege hatására lassan kinyitotta szirmait, s körülnézett a világban. Első pillantásai magára estek, s láthatta, hogy nem virág, hanem méh alakja van. Megörvendett ennek, s kezdte azt gondolni magáról, hogy nem virág, hanem egy parányi méhecske. Amint ezen morfondírozott, nemsokára egy kis méh repült felé, s szerelemittasan rászállt, hogy nászt üljön vele.

A méhecske szabad volt, bármerre szállhatott, ismerte a nagy világot, sok más élőlényel találkozott. Szeretett volna vele szállni, megfeledkezve az őt

létrehozó orchideanövényről, többi virágtársáról, a földhöz kötő gyökereiről. Egész lényét forróság töltötte el, a beteljesülés pillanatait érezte magához közel. Ezért megérte kibújni a kis rügyből, lassan-lassan növekedni, mint parányi bimbó, elviselni a nap perzselő sugarait és a hideg esőket, a mindent beborító csípős ködöt és az őt megtépzáló szeleket. Megérte minden szenvedés és öröm, hogy most végre azzal lehet együtt, akit oly nagyon szeret a lelke.

A méhecskefiú szerelmi mámorában méhecskelánynak vélte, s szeretetétől elbódultan csak egyet akart: nászt ülni vele. Lényeik egyesülésére vágyott a szép szerelemben, hogy elérje célját, amiért élt, egy őt mindennél jobban szerető lényben feloldódni. Egy darabig próbálkozott vele, majd keservesen kellett csalódnia és rájönnie, hogy a természet nagyon különbözőnek alkotta őket. Olyannyira különbözőnek, hogy nászuk teljesen lehetetlen. Hiszen akit olyannyira megszeretett, nem egy méhecskelány, hanem egy kis orchideavirág, aki szemre és illatra teljesen olyan, mintha párja lehetne, de valójában egy piciny növény.

Csalódottan tekintettek egymásra, úgy érezték, megszűnt minden cél, amiért eddig éltek, teljesen fölöslegesen vannak a világban. Hiszen ha nem lehetnek az egymáséi, ha szerelmük nem gyümölcsözhet kis méhecskében, akkor mit ér, hogy élnek, mit ér, hogy egymásra találtak, miért vannak a világon? Bár rájöttek természet szerinti összeférhetlenségükre, mégsem akartak elszakadni egymástól. Még akkor is, ha nem lehetnek közös gyermekeik, ha nem élhetik meg a kölcsönös test szerinti szerelmet, nem tudtak lemondani arról, hogy egymás mellett lehessenek, hogy egymáson segíthessenek.

Szerelmi lázában a méhecske beporozta a virágot, s abban lassan növekedni kezdtek a parányi magvak. Így a virág saját természeti törvényei szerint beteljesítette hivatását, magvakat érlelt. Bár nem tudták megülni nászukat, a kis virágon mégis segített a méhecske, hozzájárult ahhoz, hogy azzá legyen, amivé válnia kellett, nem petét rakó méhecskelánnyá, hanem magvakat érlelő orchideavirággá.

S hogy szerelmük által a kis virág hogyan segített a méhecskének? Ezt kissé nehezebb megérteni, de nem lehetetlen. Amikor a méhecske elbódulva a virág iránti szerelmétől megpróbált egyesülni vele, szerelmi izgalmasában néhány csírasejtet kiengedett a levegőbe. A méhecskének természeti törvénye, hogy ha a csírasejtek egyesülnek a petesejttel, akkor méhecskelányok születnek, s ha nem egyesülnek, akkor a meg nem termékenyített petesejtekből méhecskefiúk születnek. Mivel a kis méh csírasejteket veszített, több méhecskefiú fog születni a csírasejtek hiányában, s ezek a kis méhecskefiúk más orchideavirágokat fognak megszeretni és beporozni a mások számára érthetetlen méhecske-virág szerelemben.

Nagy Lilla

Utazás az olasz nyelv világába

4[^] LEZIONE

IL MIO LEBBROSO

[...] Così capii che dovevo tornare a casa e che non avrei mai più preso in mano una spada. Le parole di Dio suonarono in me come un richiamo.

Da quel momento la mia vita è diventata piena dei segni della presenza del Signore.

Tornato ad Assisi partecipai ad una festa coi miei amici, mentre tornavamo a casa coi nostri cavalli vidi un lebbroso ad un lato della strada, non so bene perché ma sentii dentro di me la voglia di abbracciarlo, di volergli bene. Così senza pensarci due volte scesi da cavallo, gli donai qualche soldo e gli detti un bacio di pace: sulla sua faccia piagata vidi un sorriso e fu per me una grande gioia! I miei amici iniziarono a prendermi in giro e la cosa durò per molti giorni...ma a me non interessava perché avevo capito una cosa bellissima: quel lebbroso era Gesù! Gesù! che era sulla mia strada, nella mia vita: io dovevo solo riuscire ad accoglierlo!

ADESSO UN PUO DI GRAMMATICA...

**A (helyváltoztatásra vonatkozó a, in, da) helyhatározók használata –
Le preposizioni di luogo "a", "in", "da"**

Az *a* prepozíció fordul elő a leggyakrabban a helységnevek, főnevek előtt. A következő szavak magyar megfelelőjénél vagy *-ba*-nak, vagy *-ban*-nak fordítottam, de váltható. Felül, a konkrét prepozíciónál jeleztem, hogy milyen ragoknál fordul elő. Valamint pár prepozíciónál jelöltem nem helyhatározós szerkezeteket is.

a = (-ba/-be, -ban/-ben, -n)

a scuola – iskolában

a casa – otthon

al mare – tengernél

al lago – tónál

a teatro – színházba

al concerto – koncertre

alla festa – ünnepségre

a piedi – gyalog

al bagno – a mosdóba

a sinistra – balra

a destra – jobbra

al pianterreno – a földszinten

al primo piano – az első emeleten

E SE VUOI DI PIU ...

Puoi cercare sul sito web <http://www.italianonline.it/magyar.html>

Gabi

Földanya nénénk

Tavaszi zöld tippek

Hangyairtás

Hangyairtás? A hangyairtás csak időleges lehet.

Amint elmúlik a szerek hatása, hamarosan megjelennek az új jövevények.

Így talán egyszerűbb lenne távol tartani őket. Több módszer is van a hangyák elriasztására.

Íme két zöld módszer:

* Fokhagyma – ezt helyezük olyan helyekre, ahol bejöhetnek, vagy éppen közlekedhetnek a hangyák. Pl. a teraszajtó két oldalára egy-egy gerezdet, vagy az éléskamrába a polcok alá a földre néhány gerezdet.

* Levendula – ezt ültethetjük a kertbe olyan növények közelébe, ahol pl. a hangyák tenyésztik a levéltetveket, vagy ugyanúgy is használhatjuk, mint a fokhagymát. Ezt a módszert még nem teszteltem. Tény, hogy a levendula mellett nem látok hangyákat a kertben.

Szárzamspon:

Olcsón és környezetkímélő módon újíthatjuk fel szőnyegeinket, ha bőségesen beszórjuk szódabikarbónával. Hagyjuk rajta 15 percig, majd gondosan porszívózzuk fel. Ezzel a módszerrel a szőnyegünk nemcsak tiszta lesz, de a rovarokat is távol tartjuk, és a szagokat is semlegesítjük.

Természetes folttisztító:

A friss gyümölcsfoltot dörzsöljük be félbevágott citrommal. A citromlé természetes fehéritő.

Cipőszagtalanítás:

A rossz szagú cipőbe szórjunk bőven szódabikarbónát. Hagyjuk benne éjszakára, majd rázzuk ki belőle, mielőtt felvennénk.

Természetes bőrfényező:

3 dl lenolajat felforraltunk, majd lehűtjük. Ezután 3 dl ecetet adunk hozzá. Ruhával visszük fel a bőrre, majd fényesítjük.

Fogtisztítás:

A fog makacs elszíneződését összezúzott földieperbe mártott fogkefével dörzsöljük le. Fogmosás után öblítsük ki a szánkat langyos sóoldattal.

Szerkesztés: Ötvös Réka

Tördelés: Nagy Lilla

Korrektúra: Kántor Emese

E-mail címünk: kpoverello@yahoo.com